

Izvještavanje i transparentnost duga

Osvrt na evidentiranje, izvještavanje i transparentnost duga i investicija u Albaniji

Albanija

Prosinac/decembar 2020.

Sadržaj

1. Prikupljanje podataka o dugu opće države	s. 3.
2. Aktualni sustav izvještavanja	s. 4.
3. Obuhvat, učestalost i metodologija	s. 6.
4. Obuhvat, učestalost i metodologija	s. 6.
5. Institucije odgovorne za reviziju javnog duga u Albaniji	s. 7.
6. Problemi koji otežavaju transparentnost duga u Albaniji	s. 8.
7. Mjere za unaprjeđenje transparentnosti duga	s. 9.
8. Mjere za unaprjeđenje transparentnosti duga	s. 10.
9. Organizacijski ustroj Uprave za upravljanje dugom	s. 11.
10. Učinak javnog duga	s. 12.
11. Struktura javnog duga	s. 13.
12. Unutarnji dug 2020.	s. 14.
13. Instrumenti koje izdaje Republika Albanija na međunarodnim tržištima	s. 15.
14. Troškovi državnog duga	s. 16.
15. Profil ocjene kreditne sposobnosti	s. 17.

Prikupljanje podataka o dugu opće države

- Proračunska središnja država
- Središnja banka
- Nefinancijska javna poduzeća (poduzeća u državnom vlasništvu, državna poduzeća) na središnjoj razini
- Lokalne države
- Nefinancijska javna poduzeća (poduzeća u državnom vlasništvu, državna poduzeća) na podnacionalnoj razini

Još ne provodimo konsolidaciju računovodstvene evidencije o dugu javnog sektora!

AKTUALNI SUSTAV IZVJEŠTAVANJA

Izvještaji i statistička evidencija o javnom dugu ne uključuju informacije o:

- potencijalnim obvezama
- dospjelim nepodmirenim proračunskim obvezama

Fiskalno-statistički okviri za statistiku duga javnog sektora temelje se na:

- ESA-i 2010.
- nacionalnom okviru

Računovodstveni standardi za evidentiranje javnog duga temelje se na:

- nacionalnom okviru na modificiranoj obračunskoj osnovi

Središnja država izdaje jamstva:

- poduzećima u državnom vlasništvu
- podnacionalnim/lokalnim državama
- ostalim vrstama subjekata u državnom sektoru
- subjektima u privatnom sektoru u slučaju nužde

OBUHVAT, UČESTALOST I METODOLOGIJA

Izvještaji koji se odnose na javni dug

- Srednjoročna strategija upravljanja dugom (na godišnjoj osnovi)
- Statistički bilten o javnom dugu (kvartalno)
- Registar javnog duga (kvartalno)
- Podaci u formatu/standardu MMF-a (e-GDDS) (kvartalno)
- Rezultati aukcija vrijednosnih papira (dnevno)
- Kotacija referentnih obveznica (dnevno)

Ministarstvo financija i gospodarstva prijavilo se na nekoliko međunarodnih inicijativa u području objavljivanja duga, uključujući:

- Sustav objavljivanja općih podataka (eng. General Data Disclosure System, GDDS)
- Statistika duga javnog sektora (eng. Public Sector Debt Statistics, PSDS) (koju vodi Svjetska banka)
- Na nacionalnoj razini, Ministarstvo financija i gospodarstva objavljuje:
- važne informacije o izdavanju državnih vrijednosnih papira na primarnom tržištu na službenoj web stranici
- podnosi specijalizirani godišnji izvještaj Skupštini

OBUHVAT, UČESTALOST I METODOLOGIJA

Valorizacijska metoda pri sastavljanju statistike o dužničkim vrijednosnim papirima:

- amortizirani trošak

Valorizacijska metoda za evidentiranje podataka o javnom dugu na državnim računima:

- amortizirani trošak

Sustav koji se koristi za evidentiranje/izvještavanje o javnom dugu i povezanim operacijama upravljanja investicijama:

- DFMAS (eng. Debt Management and Financial Analysis System – sustav za upravljanje dugom i financijsku analizu) – UNCTAD (Konferencija UN-a o trgovini i razvoju)

INSTITUCIJE ODGOVORNE ZA REVIZIJU JAVNOG DUGA U ALBANIJI

- Vrhovna revizijska institucija
- Interni revizori Ministarstva
financija i gospodarstva

PROBLEMI KOJI OTEŽAVAJU TRANSPARENTNOST DUGA U ALBANIJI

- Nedovoljna jasnoća u pogledu standarda izvještavanja
- Nepotpuni obuhvat duga javnog sektora

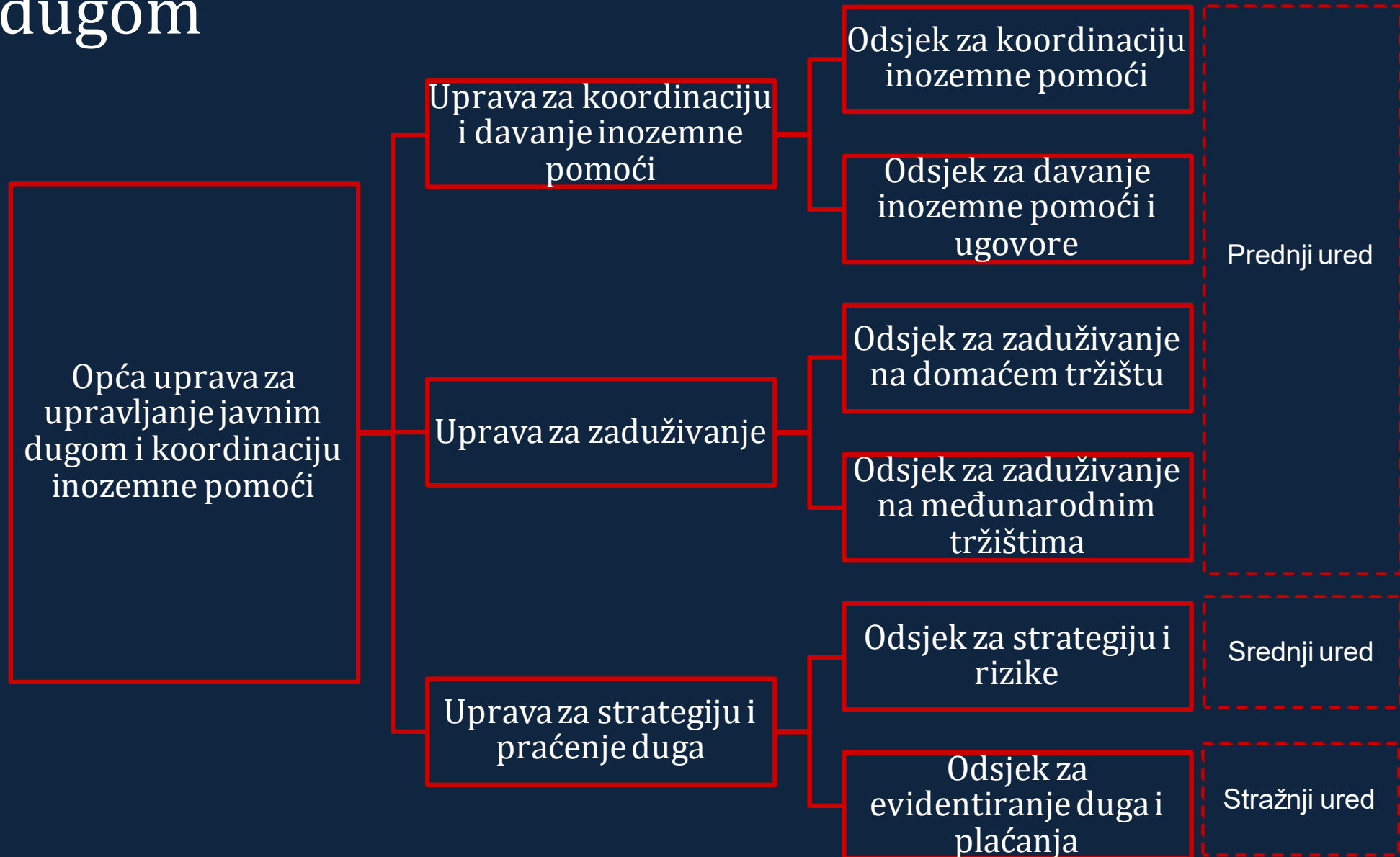
MJERE ZA UNAPRJEĐENJE TRANSPARENTNOSTI DUGA

- Unaprjeđenje regulatornog okvira
- Bolje razrađena srednjoročna strategija u skladu s međunarodnim standardima
- Jačanje transparentnosti javnog duga prikupljanjem i objavljivanjem podataka o dugu, provođenjem i objavljivanjem analize javnog duga, podupiranjem i promicanjem održivih praksi zaduživanja
- Jačanje kapaciteta zaposlenih s težištem na evidentiranje, izvještavanje i upravljanje dugom
- Jačanje povezanosti između funkcije upravljanja fiskalnim rizicima i funkcija evidentiranja i izvještavanja o dugu

MJERE ZA UNAPRJEĐENJE TRANSPARENTNOSTI DUGA

- Standardizacija izvještaja koji se objavljuju, a koji bi trebali biti razumljivi i dostupni
- Izvještaji koji se podnose međunarodnoj zajednici
- Vladi je prioritetno uvođenje sustava upravljanja dospjelim nepodmirenim obvezama (šire razumijevanje državnih potraživanja ide u prilog vladinim naporima za pravovremenu naplatu sredstava kojima je prošao rok dospijeca)
- Uvođenje obračunskog računovodstva (IPSAS-a) za troškove zaduživanja (na temelju Strateškog akcijskog plana Albanije)
 - Razumijevanje pristupa troškovima zaduživanja u operacijama i dokumentiranje načina na koji funkcioniraju različiti režimi i materijalnih razlika među njima
 - Provjera sustava koji se koriste za evidentiranje troškova zaduživanja primjenjivih u Albaniji
 - Razvoj i dogovaranje obračunskog stanja na kraju godine, procjena prijevremene otplate troškova zaduživanja
 - Provjera procjena i sustava za objavu informacija potrebnih za financijske izvještaje
 - Provedba procesa razvijenih i odobrenih za evidentiranje troškova zaduživanja

Organizacijski ustroj Uprave za upravljanje dugom

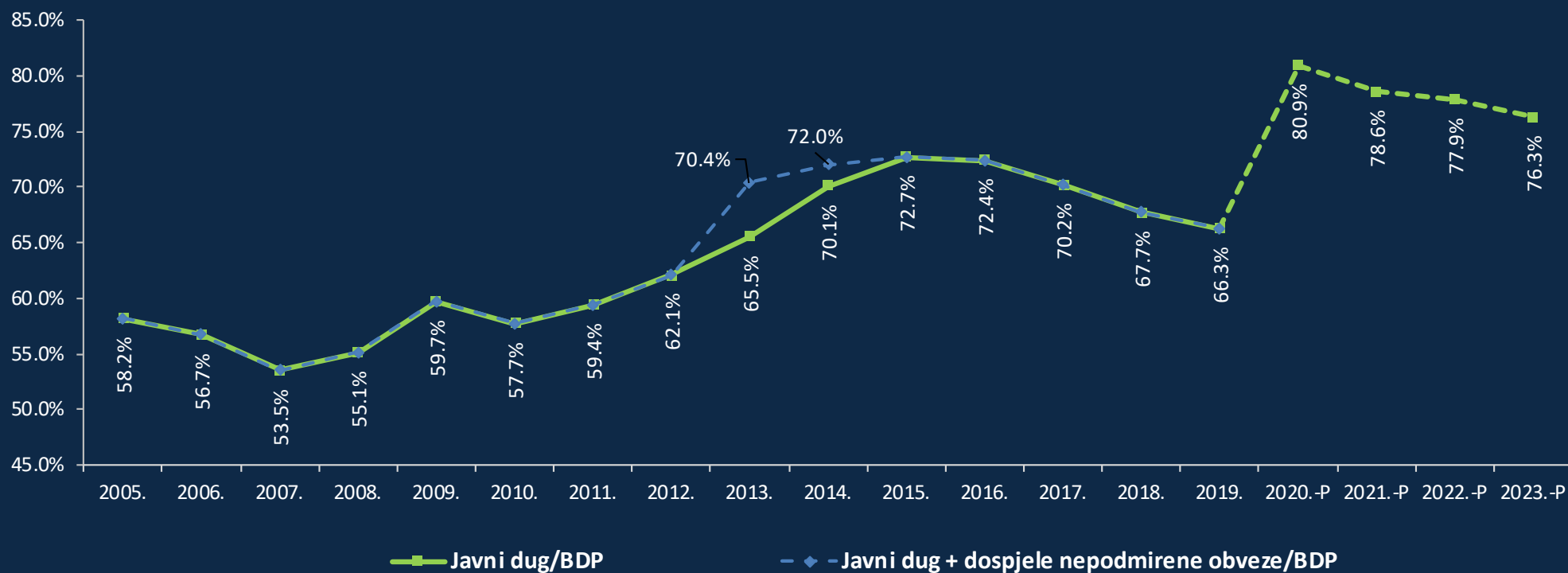

UČINAK JAVNOG DUGA

RAZINA DUGA SREDIŠNJE DRŽAVE 2019. ZADRŽALA SE NA SILAZNOJ PUTANJI U SKLADU S MAKROFISKALNIM CILJEVIMA. ZBOG POVEĆANIH POTREBA ZA FINANCIRANJEM IZ PRORAČUNA USLIJED POTRESA I PANDEMIJE KORONAVIRUSNE BOLESTI (COVID-19), KAO I PROJEKCIJA O PADU BDP-A, OČEKUJE SE POVEĆANJE OVOG OMJERA NA OKO 80% DO KRAJA 2020.

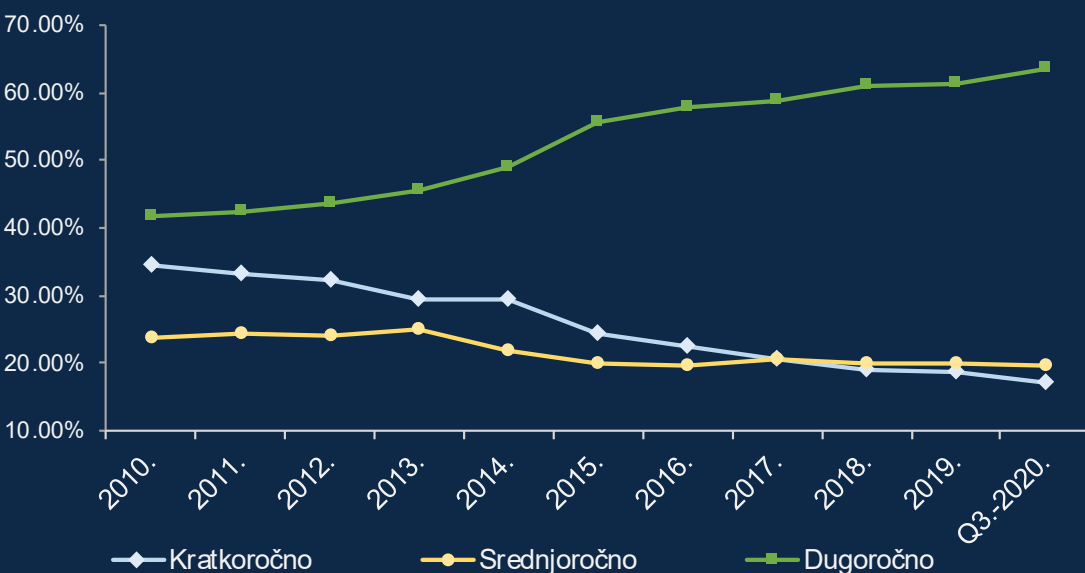

STRUKTURA JAVNOG DUGA

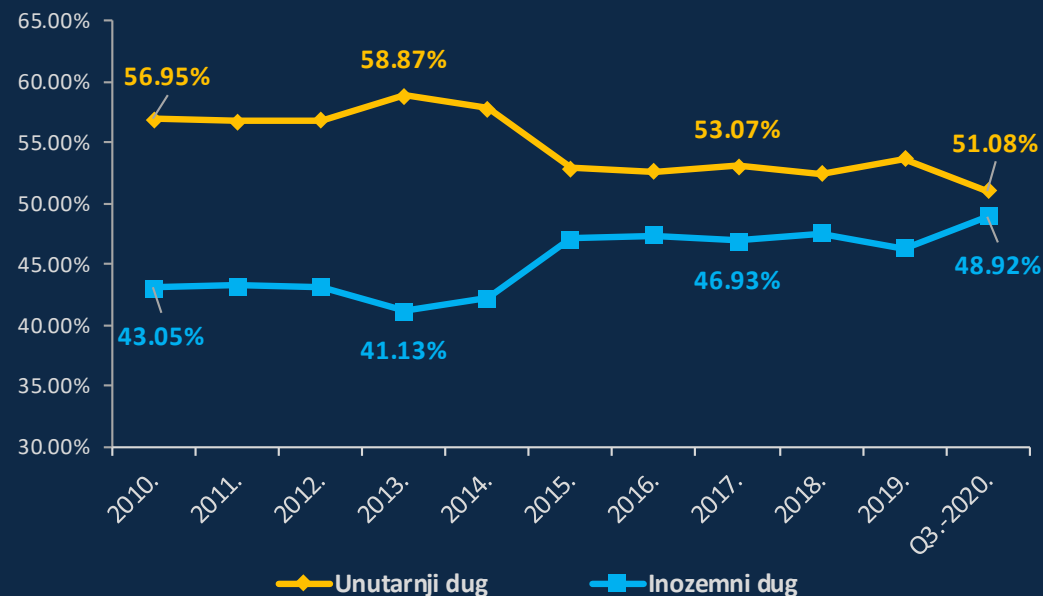

U TREĆEM KVARTALU 2020. UNAPRIJEĐENA JE STRUKTURA JAVNOG DUGA POVEĆANJEM STABILNOSTI

- ✓ SMANJEN JE RIZIK REFINANCIRANJA
- ✓ SMANJEN JE RIZIK KAMATNE STOPE

Zaduživanje u inozemstvu 2020. uglavnom je realizirano kroz instrument euroobveznice, kao i kroz zajmove u obliku proračunskih potpora, kojima će se financirati veće potrebe za financiranjem uslijed pandemije koronavirusne bolesti (COVID-19) i reformi koje poduzima vlada.

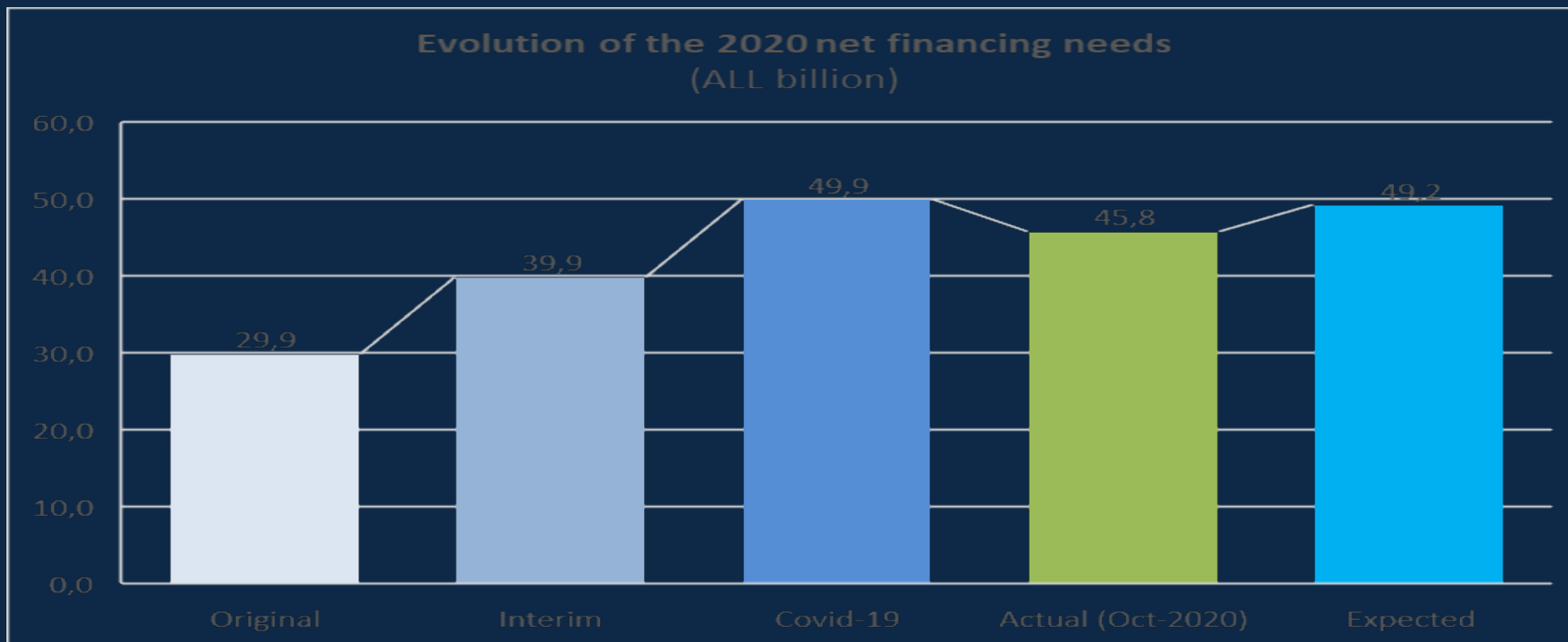
- 2019. koeficijenti dugoročnih, srednjoročnih i kratkoročnih instrumenata iznosili su **61,4%, 19,8%, 18,8%**.
- U drugom kvartalu 2020. koeficijenti dugoročnih, srednjoročnih i kratkoročnih instrumenata iznosili su **63,5%, 19,0%, 17,5%**.
- U srednjoročnom razdoblju, najveća težina u portfelju i dalje će biti na dugoročnim instrumentima.

UNUTARNJI DUG 2020.

ČAK I NAKON MJERA KOJE JE VLADA PODUZELA U OKVIRU SPRJEČAVANJA KORONAVIRUSNE BOLESTI (COVID-19), NISU SE SMANJILI KAPACITETI DRŽAVE ZA ZADUŽIVANJE. NA GOTOVO SVIM VLADINIM AUKCIJAMA DRŽAVNIH VRIJEDNOSNIH PAPIRA POTRAŽNJA JE BILA VEĆA OD VLADINIH POTREBA ZA FINANCIRANJEM.

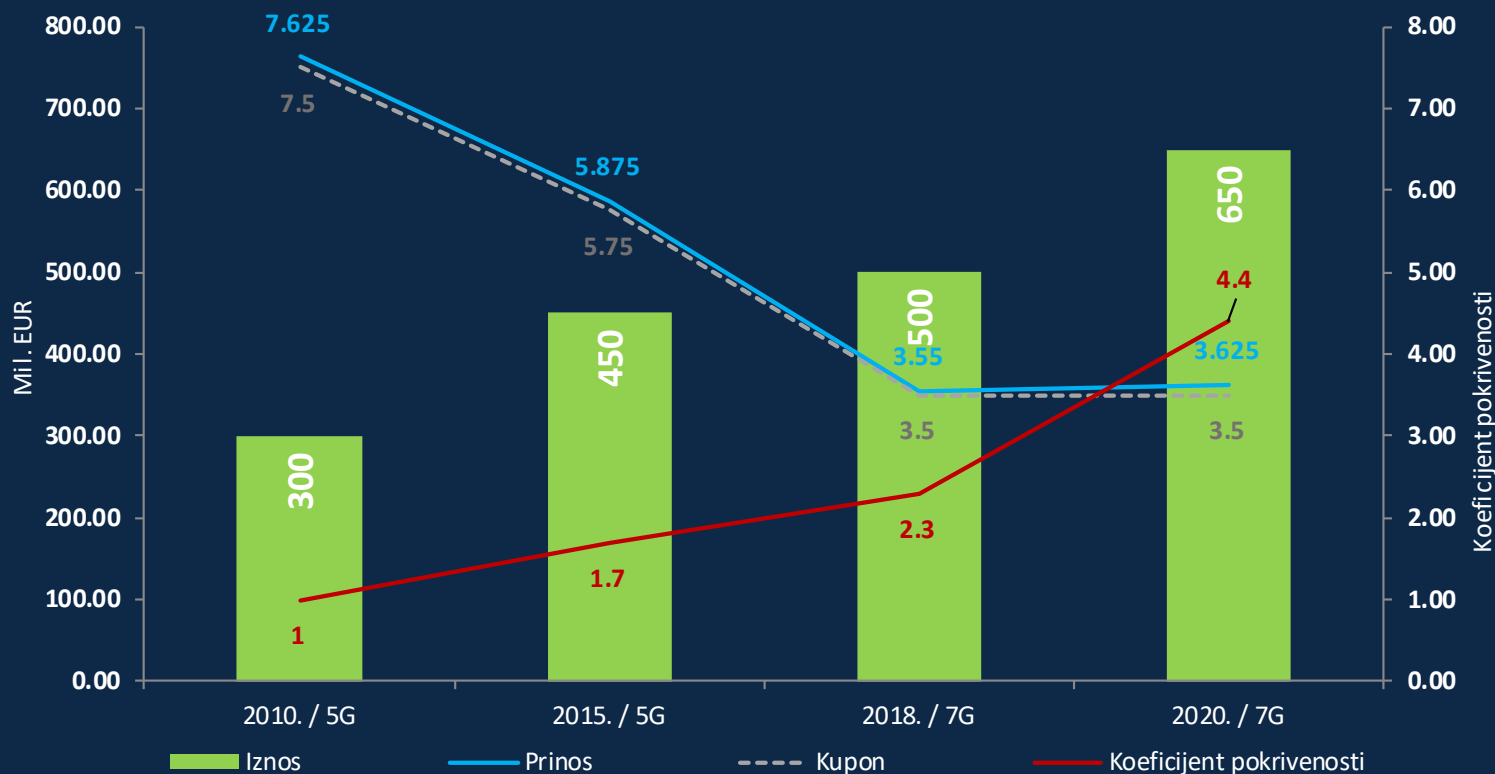

Legenda uz grafikon: Evolution of the 2020 net financing needs (ALL billion) – Razvoj potreba za neto financiranjem 2020. (SVE u milijardama); Original – Izvorne; Interim – Privremene; Actual (Oct-2020) – Tekuće (list/okt-2020.); Expected – Očekivane

INSTRUMENTI KOJE JE IZDALA REPUBLIKA ALBANIJA NA MEĐUNARODNIM TRŽIŠTIMA

9. LIPNJA/JUNA 2020. REPUBLIKA ALBANIJA ČETVRTI JE PUT NA MEĐUNARODNIM TRŽIŠTIMA IZDALA NOVU 7-GODIŠNJU OBVEZNICU U IZNOSU OD 650 MILIJUNA € S KAMATNOM STOPOM (PRINOSOM) OD 3,625 % (I FIKSNIM KUPONOM OD 3,50 %).

USPJEŠNO IZDAVANJE, UNATOČ IZAZOVNIM UVJETIMA, S NISKOM KAMATOM I MNOGO VEĆOM POTRAŽNJOM (OMJER POTRAŽNJE ZA INSTRUMENT BIO JE 4,4 PUTA VEĆI OD CILJANOG IZNOSA NAŠE ZEMLJE) POKAZUJE ZANIMANJE I POVJERENJE KOJE MEĐUNARODNI INVESTITORI NA TRŽIŠTU IMAJU U NAŠ INSTRUMENT, ALI I OPĆENITO POVJERENJE U JAVNE FINACIJE U NAŠOJ ZEMLJI.

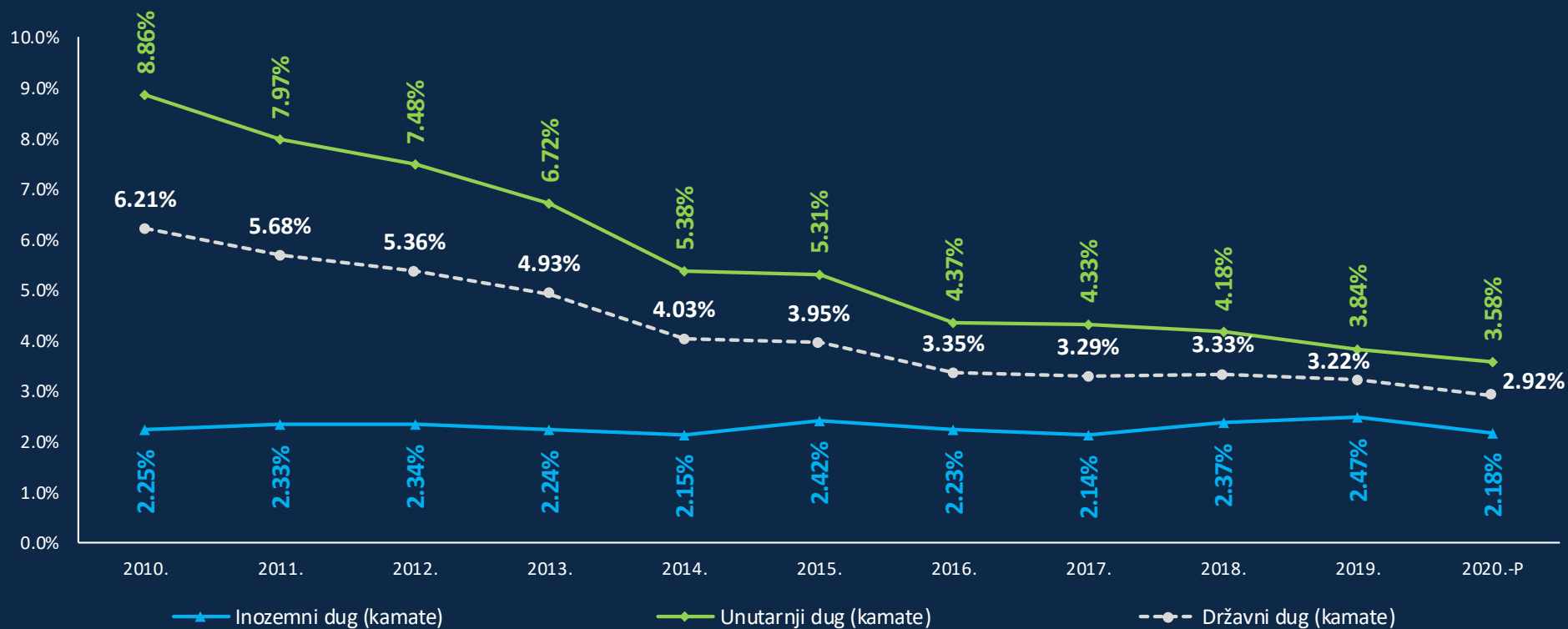

TROŠKOVI DRŽAVNOG DUGA

UNATOČ POVEĆANJU STANJA DUGA U APSOLUTNOM SMISLU I POVEĆANJU KONCENTRACIJE DUGOROČNOG DUGA U PORTFELJU, TROŠKOVI DUGA I DALJE SU NISKI, ŠTO POKAZUJE UNAPRJEĐENJE OMJERA IZMEĐU TROŠKOVA I RIZIKA.

TROŠAK PO JEDINICI DRŽAVNOG DUGA I DALJE OPADA ZBOG OPADANJA KAMATNIH STOPA I ZBOG REFINANCIRANJA DUGOROČNOG DUGA KOJI DOSPIJEVA S POVOLJNIJIM DUGOM KAMATNIH STOPA.

PROFIL OCJENE KREDITNE SPOSOBNOSTI

**STANDARD
& POOR'S**
RATINGS SERVICES

MOODY'S

Trenutačni kreditni
reiting

B+/stabilni/B (siječanj/januar 2020.)

B1/stabilni (kolovoz/august 2020.)

Prednosti

- ✓ Očekivane strukturne reforme u kontekstu unaprjeđenja poslovne klime i privlačenja stranih investicija
- ✓ Očekivane reforme u srednjoročnom razdoblju u skladu s težnjama EU-a

- ✓ Napredak integracije s EU-om
- ✓ Napredak u strukturnim reformama
- ✓ Značajna razina izravnih stranih ulaganja (eng. Foreign Direct Investment, FDI)

Nedostaci (potrebno obratiti pažnju)

- ✓ Visoka razina duga i fiskalnih rizika koji proizlaze iz potencijalnih obveza (JPP)
- ✓ Relativno niske razine prihoda

Hvala vam za pažnju!

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E FINANCAVE
DHE EKONOMISË

 www.financa.gov.al